

Koondanalüüs: Erasmus+ õpiränne Siguldasse (Läti)

Koostatud õpilaste ja õpetajate refleksioonide põhjal

Sihtriik: Läti

Toimumiskoht: Sigulda 1. Põhikool

Periood: 1.–5. detsember 2025

Osalejad: Raatuse kooli 5. klasside õpilased

1. Õpirände eesmärk ja fookus

Sigulda õpirände keskseks teemaks oli **jäätmete vähendamine, taaskasutus ja jätkusuutlik eluviis**, mida käsitleti projektipõhiste, loovate ja kogemuslike tegevuste kaudu. Nädal oli üles ehitatud nii, et õppimine toimus lõimitult – keskkonnateemad, kultuur, keel, loovus ja koostöö põimused igapäevaste tegevustega.

Õpirände õpilastega seotud eesmärgid olid:

- toetada iseseisvust,
- julgustada võõrkeele praktilist kasutust,
- arendada koostöö- ja suhtlemisoskust rahvusvahelises keskkonnas,
- kujundada keskkonnateadlikke hoiakuid.

Refleksioonide põhjal võib järeldada, et need eesmärgid täitusid selgelt ja mitmekihiliselt.

2. Õpilaste õpikogemus ja areng

2.1. Areng võõrkeelses suhtluses ja enesekindlus

Kõige enam korduv teema õpilaste tagasisides oli **inglise keele oskuse ja rääkimisjulguse kasv**.

Õpilased tõid välja:

- nad rääkisid nädal aega järjest inglise keeles,
- nad julgesid rohkem suhelda kui tavapärasel tunnis,
- nad said aru, et oskavad rohkem, kui arvasid,
- nad õppisid toime tulema olukorras, kus alati ei olnud võimalik tõlget saada.

Mitmed õpilased sõnastasid, et inglise keel muutus „õppeainest“ praktiliseks suhtlusvahendiks. See kinnitab, et keeleõpe toimus autentses kontekstis ning aitas kaasa enesekindluse kasvule.

2.2. Keskkonnateadlikkus ja hoiakute muutus

Õpirände põhiteema – jäätmete vähendamine ja taaskasutus – jõudis õpilasteni väga konkreetsel ja praktilisel moel.

Õpilased tõid välja, et:

- nad mõistsid, kui palju prügi tegelikult tekib,
- nad õppisid prügi sorteerima teadlikumalt,
- nad said teada, kuidas prügist toodetakse energiat,
- nad kogesid, et prügimägi võib olla tehnoloogiliselt korrastatud süsteem,
- nad hakkasid rohkem märkama toidu ja materjalide raiskamist.

Mõju ei jäänud teoreetiliseks – mitmed õpilased sõnastasid, et nad plaanivad:

- vähem ära visata,
- rohkem taaskasutada,
- sorteerida prügi hoolikamalt,
- olla keskkonna suhtes tähelepanelikumad.

See näitab, et toimus hoiakuline muutus, mis on keskkonnahariduse puhul keskne eesmärk.

2.3. Iseseisvus ja toimetulek

Külalisperes elamine oli paljude jaoks esimene kogemus kodust eemal.

Õpilased õppisid:

- hakkama saama võõras keskkonnas,
- toime tulema koduigatsusega,
- kohanema erinevate perede rutiinide ja harjumustega,
- lahendama väiksemaid probleeme iseseisvalt.

Mitmed tõid välja, et esimesed päevad olid rasked, kuid nädala lõpuks tundsid nad end kindlamalt. See näitab selget arengut enesejuhtimise ja emotsionaalse vastupidavuse vallas.

3. Õppemeetodid ja sisutegevuste mõju

Õpirände programm oli metoodiliselt mitmekesine ja lõimitud.

Kõige mõjusamateks tegevusteks osutusid:

3.1. Jäätmekäitlusettevõtte Getliņi EKO külastus

Õpilastele avaldas sügavat muljet reaalse süsteemi nägemine – kuidas prügi sorteeritakse, töödeldakse ja kuidas sellest toodetakse energiat. See aitas siduda teoreetilise teadmise praktilise kogemusega.

3.2. Loovtöötoad (raamatu „teine elu“, jõulukingid taaskasutusmaterjalidest, animatsioonifilm)

Need tegevused:

- arendasid loovust ja probleemilahendust,
- näitasid, kuidas jäätmetele saab anda uue väärtuse,
- lõimisid keskkonnateema kunstilise eneseväljendusega.

Eriti animatsiooni loomine tõi esile koostööoskuse ja rollide jagamise.

3.3. STEAM-keskuse VR töötuba

Virtuaalreaalsuse kaudu uuriti keskkonnamõjusid ja ressursikasutust. Tehnoloogia ei olnud eesmärk omaette, vaid vahend mõistmise süvendamiseks.

3.4. Loodusretk Gauja jõe ääres

Otsene kokkupuude loodusega andis keskkonnateemadele emotsionaalse mõõtme ja sidus teoreetilise teadmise kogemusliku õppimisega.

4. Sotsiaalsed ja üldpädevused

Refleksioonide põhjal arenesid eelkõige järgmised pädevused:

- **Koostööoskus** – rahvusvahelised grupitööd, orienteerumismäng, animatsiooniprojekt.
- **Eneseväljendus ja suhtlemine** – inglise keeles suhtlemine nii koolis kui külalisperes.
- **Kultuuriteadlikkus** – teadmised Läti ajaloost, nimepäevade tähistamisest, rahvatantsust, rahvusraamatukogust.
- **Loovus** – taaskasutusmaterjalidest uute esemete loomine.
- **Keskkonnateadlikkus ja vastutus** – seoste mõistmine isikliku käitumise ja globaalse mõju vahel.

Õpetajate hinnangul kasvas õpilaste enesekindlus nähtavalt ning inglise keel muutus suhtlusvahendiks, mitte takistuseks.

5. Õpetajate professionaalne areng

Õpiränne pakkus ka õpetajatele väärtuslikke õpikogemusi.

Olulisemad tähelepanekud:

- stop motion tehnika ja digivahendite (nt Suno) rakendamine õppetöös,
- lõimitud ja projektipõhise õppe tugev mõju,
- paremini toimiv prügi liigiti kogumise süsteem Sigulda koolis,
- õpetajate koostöö ja õppematerjalide jagamise praktikad,
- Läti haridussüsteemi hindamismudel ja bürokraatlik ülesehitus.

Õpetajate jaoks oli oluline kogemus ka vaatleja ja õppija roll, võimalus astuda kõrvale oma igapäevasest praktikast ning vaadata õppimist laiemas Euroopa kontekstis.

6. Meta-eesmärkide täitumine

Kui vaadata õpirännet Raatuse kooli seatud laiemate meta-eesmärkide valguses (motiveeritud, allikakriitiline, võõrkeeli valdav, ennastjuhtiv ja jätkusuutlik õpilane), võib järeldada:

- Õpilaste **õpimotivatsioon** kasvas – paljud väljendasid soovi osaleda tulevikus uuesti.
- **Võõrkeelepädevus** ja rääkimisjulgus suurenes märgatavalt.
- **Enesejuhtimine** ja kohanemisvõime said tugeva arengutõuke.
- **Jätkusuutlikkuse mõistmine** muutus isiklikumaks ja praktilisemaks.
- **Üldpädevused** (koostöö, suhtlemine, loovus, probleemilahendus) arenesid autentses keskkonnas.

7. Arengukohad ja edasised võimalused

Refleksioonide põhjal võib esile tuua järgmised arengusuunad:

1. **Prügi liigiti kogumise süsteemi tugevdamine Raatuse koolis**, lähtudes Sigulda praktikast.
2. Õpilaste ettevalmistuse süvendamine võõrkeelseks suhtluseks enne rännet, et vähendada algset ebakindlust.
3. Süsteemsem refleksiooniprotsess (nt igapäevased lühikesed aruteluringid), et kogemust sügavamalt mõtestada.
4. Loovprojektide (nt animatsioon, taaskasutusdisain) sidumine jätkutegevustena kooli õppetöösse.

Kokkuvõte

Sigulda õpiränne oli kogemuslikult ja sisuliselt terviklik õppenädal, kus õppimine ei toimunud ainult klassiruumis, vaid igas hetkes – peredes, looduses, töötoas, linnakeskkonnas ja omavahelises suhtluses.

Õpilased kasvasid:

- **enesekindlamaks,**
- **teadlikumaks keskkonnast,**
- **julgemaks võõrkeeles suhtlejaks,**
- **vastutustundlikumaks õppijaks.**

Õpiränne kinnitas, et rahvusvaheline kogemus ei ole pelgalt projektitegevus, vaid tähenduslik osa õppija arenguteest.